

Róźiewicz, Jerzy

Spotkanie w rocznicę śmierci profesora Eugeniusza Olszewskiego

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 40/3, 222-223

1995

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SPOTKANIE W ROCZNICĘ ŚMIERCI PROFESORA EUGENIUSZA OLSZEWSKIEGO

W dniu 1 czerwca 1995 r. staraniem Muzeum Techniki w Warszawie, a szczególnie dyrektora Muzeum, inżyniera Jerzego Jasiuka, odbyło się spotkanie poświęcone działalności naukowej, dydaktycznej i wydawniczej Profesora Eugeniusza Olszewskiego. Spotkanie odbyło się w sali konferencyjnej Muzeum Techniki równo w pierwszą rocznicę śmierci Profesora. Przybyło na nie kilkadziesiąt osób, przede wszystkim współpracownicy i uczniowie Profesora, których powitał dyrektor Jasiuk, przedstawiając zarazem cel spotkania i przybliżając pokrótce postać zmarłego przed rokiem uczonego.

Program spotkania został wypełniony czterema dłuższymi wystąpieniami. Profesor Irena Stasiewicz-Jasiukowa we wzruszających słowach wspomniała pierwsze swe kontakty z Profesorem, kiedy tuż po zakończeniu studiów rozpoczęła pracę w połowie lat pięćdziesiątych w ówczesnym Zakładzie Historii Nauki i Techniki Polskiej Akademii Nauk, w którym Eugeniusz Olszewski był zastępcą kierownika. Mówiła o Nim jako człowieku i uczonym oraz organizatorze i inspiratorze badań. Następnie dyrektor Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie, dr Henryk Hollender, uczeń i współautor z Profesorem kilku publikacji, omówił dorobek Eugeniusza Olszewskiego w dziedzinie szeroko pojętego naukoznawstwa, poświęcając szczególnie więcej uwagi poglądom Profesora z zakresu filozofii nauki i filozofii techniki. Kolejnym mówcą był niżej podpisany, również uczeń Profesora, a także kontynuator Jego dzieła redaktorskiego w „Kwartalniku Historii Nauki i Techniki”, z którym to czasopiśmie E. Olszewski był ściśle związany przez kilkanaście lat, od początków istnienia czasopisma aż po rok 1970. W swoim wystąpieniu omówiłem pokrótce wielkie zasługi Profesora w zakresie parawydawniczym, edytorskim, redaktorskim dziesiątek czasopism naukowych i wydawnictw ciągłych, gazet, encyklopedii, słowników tematycznych oraz druków zwartych, będących najczęściej opracowaniami zbiorowymi. Szczególnie wielce się założył Profesor dla wydawnictw Zakładu Historii Nauki i Techniki PAN, a następnie Instytutu Historii Nauki, Oświaty i Techniki. Oprócz wspomnianego „Kwartalnika Historii Nauki i Techniki” aktywnie uczestniczył w pracach redakcyjnych: „Studiów i Materiałów z Dziejów Nauki Polskiej”, „Monografii z Dziejów Nauki i Techniki”, „Źródeł do Dziejów Nauki i Techniki”, „Organonie”. Pani redaktor Barbara Olszewska zaprezentowała niewielką część dziennika, prowadzonego przez Jej męża przez lat kilkadziesiąt, a następnie przedstawiła rodzinę i środowisko, w jakim wyrastał przyszły uczony. (Profesor Olszewski był synem generała armii rosyjskiej, następnie w Polsce Odrodzonej generała broni Wojska Polskiego i wojewody wołyńskiego oraz działaczki społecznej Zofii z Tomaszewiczów, pochodzącej z rodziny od wieków osiadłej na Żmudzi).

Niejako w dyskusji – choć to były osobiste wspomnienia o Profesorze – głos zabierali kolejno: profesor Władysław Krajewski, który wspominał o udziale Eugeniusza Olszewskiego w prowadzonym przez siebie na Uniwersytecie Warszawskim seminarium z filozofii nauki; profesor Ignacy Malecki mówił o bliskiej i owocnej współpracy z E. Olszewskim w Komitecie Naukoznawstwa PAN i redakcji kwartalnika „Zagadnienia Naukoznawstwa”; profesor Alfred Wiślicki podnosił wielkie zasługi E. Olszewskiego w organizowaniu międzynarodowej współpracy w zakresie historii techniki, był On – jak ujął A. Wiślicki – przez wiele lat „pomostem” kontaktów badaczy „Wschodu” i „Zachodu”, szczególnie w ramach współorganizowanego przez Niego Komitetu Międzynarodowej Współpracy w Zakresie Historii Techniki (ICOHTEC), pierwszej międzynarodowej organizacji historyków techniki, której był pierwszym i długoletnim przewodniczącym (prezydentem), a następnie prezydentem honorowym.

Kilkugodzinne spotkanie podsumował jego organizator, dyrektor Jerzy Jasiuk. Wszystkie wystąpienia zostały nagrane na taśmach magnetofonowych, które są przechowywane w Muzeum Techniki w Warszawie.

Jerzy Rózewicz
(Warszawa)

ZEBRANIE SEKCJI HISTORII BOTANIKI
PODCZAS 50 ZJAZDU POLSKIEGO TOWARZYSTWA BOTANICZNEGO
KRAKÓW, 26. 06–1.07 1995 r.

W dniach od 26 czerwca do 1 lipca 1995 r. odbywał się w Krakowie jubileuszowy 50 Zjazd Polskiego Towarzystwa Botanicznego, zorganizowany przez Oddział Krakowski Towarzystwa. Wzięła w nim udział rekordowa liczba uczestników – 850 botaników (Towarzystwo liczy około 1250 członków). Wygłosili oni 190 referatów i zaprezentowali 390 posterów. Obrady plenarne odbyły się w kinie „Kijów”, zaś sympozja tematyczne i obrady poszczególnych sekcji – w audytoriach i salach Wydziału Leśnego i Wydziału Ogrodniczego Akademii Rolniczej im. H. Kołłątaja.

Sekcja Historii Botaniki zebrała się 28 czerwca, obrady prowadził prof. dr hab. Tomasz Majewski (SGGW – Warszawa), wygłoszono 5 referatów i zaprezentowano jeden poster. W referacie *Kolekcje polskich przyrodników w zielniku A. Rogowicza*¹ dr Mirosław Szewera (Instytut Botaniki im. M.G. Chołodnego Narodowej Akademii Nauk Ukrainy, Kijów) omówił historię zielnika Panasa Semenowicza Rogowicza (1812–1878). Kolekcja ta jest jedną z najwcześniejszych, jakie zebrano na terenach obecnej Ukrainy, zawiera wiele typów nomenklatorycznych (czyli okazów roślin, które posłużyły do opisu i opublikowania nowych gatunków) przede wszystkim rodzajów *Artemisia*, *Cerastium*, *Oenothera*. Zbiór ten wymaga